

**«Sinoasia B&R» СК» АҚ
(Синоазия БиЭндАр)»
Директорлар Кеңесінің Шешімімен
БЕКІТІЛГЕН**

2019 жылғы 12 ақпандағы № 02-2019 хаттамасы

**ТАСЫМАЛДАУШЫНЫҢ ЖОЛАУШЫЛАР АЛДЫНДАҒЫ
АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ
ЕРЕЖЕЛЕРІ**

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 1.1. Осы Ереже Республиканың Азаматтық кодексіне сәйкес әзірленді Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18 желтоқсандағы "Сақтандыру қызметі туралы" Заңымен N126-ІІ, Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 1 шілдедегі № 444-ІІ Заңы "Тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі міндетті сақтандыру туралы" (бұдан әрі - "Заң"), сондай-ақ Қазақстан республиканың өзге де заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерімен әзірленді.
- 1.2. Тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру жолаушылардың (бұдан әрі - "тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру") мақсаты бар жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың мүліктік мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру.
- 1.3. Осы Қағидалардың шарттарында (бұдан әрі - "қағидалар"), "СК "АҚ Sinoasia B&R>> (Синоазия БиЭндАр) " деп аталады . "Сақтандырушы" міндетті шарттар жасасады тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру (бұдан әрі - "сақтандыру шарты").
- 1.4. Қазақстан Республиканың азаматтық заңнамасында көзделген мәміленің жарамдылығы Сақтандыру шарты жазбаша нысанда жасалуы және жалпы шарттарға сай болуы тиіс. Қағидаларда қамтылған және сақтандыру шартының мәтініне енгізілмеген талаптар, осындай ережелерді қолдану және ережелердің өзі шартпен бір құжатта көрсетілген немесе оған бекітілген болса егер сақтандыру шартында тікелей көрсетілсе, Сақтанушы (сақтандырушы) үшін міндетті болады.
- 1.5. Сақтанушының немесе оның сақтандыру шартындағы өкілінің қолы ережелердің және сақтандыру шартының талаптарымен оның толық келісімін растау арқылы жүзеге асырылады.
- 1.6. Сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтанушы мен сақтандырушы Ережелердің жекелеген ережелерін өзгерту немесе алып тастау және ережелерді толықтыру туралы, Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген.
- 1.7. Сақтандыру Ережелерінің тиісті ережелеріне Сақтандыру шартында қамтылған ережелер қатыстылығы басым болып табылады
- 1.8. Сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы келісім бойынша ережелер негізінде мыналар болуы мүмкін сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптарды көздейтін сақтандыру шарттары жасалады.

1. АНЫҚТАМА

1. **Пайда алушы** - заңға сәйкес сақтандыру төлемдері алушы болып табылатын тұлға;
2. **Тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі** — белгіленген жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың өміріне,

денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасымен тасымалдаушының зиянды өтеуге міндетті;

3. **Сақтандырылушы**—өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға;

4. **Жолаушы**—тасымалдаушымен тасымалдау шартын ауызша немесе жазбаша нысанда жасасқан тұлға;

5. **Тасымалдаушы** – ішкі су, әуе, автомобиль көлігімен, соның ішінде қалалық меншік құқығымен немесе өзге де заңды негіздерде рельсті көлік жолаушыларды және олардың мүлкін ақыға немесе жалдау бойынша тасымалдауды жүзеге асыру құқығы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес теміржолға, теңізге иелік ететін жеке немесе заңды тұлға;

6. **Жәбірленуші** – тасымалдауды жүзеге асыру кезінде өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтірілген жолаушы;

7. **Сақтанушы** – сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан тұлға . Егер басқаша болмаса сақтандыру шартында көзделген, сақтанушы бір мезгілде сақтандырылған болып табылады;

8. **Сақтандыру сыйлықақысы** – сақтанушы сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы соңғысының сақтанушыға сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдауы (Пайда алушыға) сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде;

9. **Сақтандыру сомасы** – сақтандыру объектісі сақтандырылған және ол сақтандырылған ақша сомасы сақтандыру басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіреді;

10. **Сақтандыру төлемі** – (Пайда алушыға) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру сомасы шегінде сақтандырушы сақтанушыға төлейтін ақша сомасы.

11. **Сақтандыру жағдайы** сақтандыру шартының басталуымен болған оқиға сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейді;

12. **Сақтандырушы** – сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия алған заңды тұлға заңнамада белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының аумағындағы қызмет Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру ісін жүргізуге міндетті сақтанушыға немесе пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға төлеу (Пайда алушыға), шартта белгіленген сома (сақтандыру сомасы) шегінде;

13. **Франшиза** - белгілі бір мөлшерде сақтандырушыны залалдың орнын толтырудан босату;

14. **Жолаушының мүлкі** - жолаушының багажы және жолаушы өзімен бірге алып жүретін қол жүгі тасымалдау кезінде зиян келтіргені үшін тасымалдаушы жауап беретін багаж.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

2.1. Сақтандыру объектісі тасымалдаушының онымен байланысты мүліктік мүддесі болып табылады Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген міндет, жолаушылардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды олар болған кезде өтеуге тасымалдау кезінде шығынды өтеуге міндетті.

2.2. Жолаушыларды және олардың тасымалдарын жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының резидент-тасымалдаушылары темір жол, теңіз, ішкі су, әуе, автомобиль және қалалық теміржол көлігі азаматтық-құқықтық жауапкершілік міндетті сақтандыруға жатады.

2.3. Жолаушыларды және олардың мүлкін тасымалдау үшін пайдаланылатын көлік құралының бірлігі халықаралық тасымалдарды жүзеге асыратын тасымалдаушы шарт жасасуға міндетті. Халықаралық шарттарға сәйкес тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру, Қазақстан Республикасы ратификациялаған Тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігі әрқайсысы бойынша сақтандыруға жатады.

2.4. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Азаматтық-құқықтық жауапкершілікті ерікті сақтандыру шартын жасасу тасымалдаушыны жолаушылар алдында тасымалдаушыны қорытынды бойынша міндеттен босатпайды.

3. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ

3.1. Тасымалдаушының өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу жөніндегі жолаушыларды тасымалдау кезінде азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің басталу фактісі сақтандыру жағдайы деп танылады.

4. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ. ФРАНШИЗА

4.1. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында шекті көлем сақтандырушының бір сақтандыру жағдайы бойынша жауапкершілігі (сақтандыру сомасы) бөлек көрсетілген және мынадай мөлшерден кем емес (айлық есептік көрсеткіштер):

* әрбір жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін және

себеп: өлім - 5 ЖШС;

мүгедектікті белгілеу:

I топ - 5 000;

II тобы - 3 500;

III тобы - 2 500;

* мүгедектік белгіленбей мертігу, жарақат алу немесе денсаулықтың өзге де зақымдануы-мөлшерінде амбулаториялық және (немесе) стационарлық емдеуге арналған нақты шығыстар, бірақ 200-ден аспайды. Кезінде

бұл стационарлық емдеудің әр күні үшін сақтандыру төлемінің мөлшері 1,5 айлық есептік көрсеткіштен кем болмауы керек;

* әрбір жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиян үшін-келтірілген зиян мөлшерінде, бірақ 250-ден аспайды.

4.2. Сақтандыру шарты бойынша шегерім айлық есептік көрсеткіштің бес еселенген мөлшерін құрайды бір сақтандыру жағдайы бойынша және әрбір жәбірленуші бойынша көрсеткіш. Болған жағдайларда келтірілген зиянның мөлшері шегерімнің белгіленген мөлшерінен, сақтандыру төлемінен асып түседі және толық көлемде жүзеге асырылады.

4.3. Жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемі, франшизаны қолданбай жүзеге асырылады.

4.4. Қаза тапқан жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемі немесе мүгедектікті белгілеу осы Ережелердің 4.1-тармақта белгіленген сақтандырушының жауапкершіліктің шекті көлемі мөлшерінде жүзеге асырылады.

4.5. Тасымалдау кезеңінде жолаушының өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемі, тасымалдаушының кінәсіне қарамастан өтелуге жатады.

5. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ОНЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ

5.1. Жүзеге асырылған кезде, 1 міндетті . тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру көлік бірлігіне жылдық сақтандыру сыйлықақыларының мынадай мөлшері белгіленеді қаражат (айлық есептік көрсеткіштерде):

№	Көлік құралының атауы	Жылдық сақтандыру мөлшері сыйлықтың p/c (АЕК-те)
1	Автомобильдік	
	1) жеңіл автомобильдер, автобустар, шағын автобустар:	3 5
	4 жолаушы орнын қоса алғанда	11,5

	4-тен 7 жолаушы орнын қоса алғанда 5-ке дейін сшіе 7-ден 16 жолаушы орнын қоса алғанда сшіе 16 30 ға дейін жолаушылар орны қоса алғанда 16 30 жолаушы орны 23 2) трамвайлар, троллейбустар	16 23 7
2	Әуе кемелері	
	1) ұшақтар 50 жолаушы орнын қоса алғанда 400 50-ден 120-ға дейін жолаушылар орны, соның ішінде 990 3 120 дан 200 ге дейін жолаушылар орны қоса алғанда 200-ден астам жолаушылар орны 3 820 2) тікұшақтар	400 990 2 180 3820 135
	Теңіз	
3	50 жолаушы орнын қоса алғанда 50 50-ден 100 жолаушы орнын қоса алғанда 100-ге дейін 100-ден 150 жолаушы орнын қоса алғанда 150-ге дейін 150 ден 300 ге дейін жолаушылар орны қоса алғанда 300-ден астам жолаушылар орны	50 100 150 300 530
4	Ішкі су тасымалы жолдары	
	50 жолаушы орнын қоса алғанда 50-ден 100-ге дейін жолаушылар орны 100 ден 150 ге дейін жолаушылар орны 50 150 ден 300 ге дейін жолаушылар орны 90 300-ден астам жолаушылар орны	17,5 35 50 90 160

5.2. Жолаушыларды және олардың алынған (жататын) мүлкін тасымалдау бойынша іске асырылатын қызметтер Қазақстан Республикасының аумағы бойынша тасымалдаушының қолданылу кезеңі ішінде сақтандыру шарттары Тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, темір жол тасымалын жүзеге асырушы табыс сомасының 0,2 пайызын құрайды. Бір айда алынған (алынуға жататын)Сақтандыру сыйлықақысы табыстан ай сайынғы жарналар түрінде төленеді.

5.3. Он екі айдан кем мерзімге сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандыру шартының мөлшері (жылдық сақтандыру сыйлықақысының% -%) сыйлықақы мынадай мөлшерде белгіленеді.

№	Сақтандыру мерзімі	Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері п\к (жылдық пайызбен сақтандыру сыйлықақысы)
1	2	3
1	1 айға дейін қоса алғанда	20
2	1 айдан 2 айға дейін қоса алғанда	30
3	2 айдан 3 айға дейін қоса алғанда	40
4	3 айдан 4 айға дейін қоса алғанда	50
5	4 айдан 5 айға дейін қоса алғанда	60
6	5 айдан 6 айға дейін қоса алғанда	70
7	6 айдан 7 айға дейін қоса алғанда	75
8	7айдан 8 айға дейін қоса алғанда	80
9	8 айдан 9 айға дейін қоса алғанда	85
10	9 айдан 10 айға дейін қоса алғанда	90
11	10 айдан 11айға дейін қоса алғанда	95
12	11 айдан астам	100

Теміржол тасымалдарын жүзеге асыратын тасымалдаушы осы тармақтың күші жасалған сақтандыру шартына қолданылмайды.

Сақтандыру сыйлықақыларының мөлшерін ұлғайту

5.4. Теміржол тасымалдарын жүзеге асыратын сақтандыру шартын жасасу кезінде, 5.3-тармақта көзделген сақтандыру сыйлықақысының мөлшері. болуы мүмкін сақтандырушы өзі жүргізген сақтандыру тәуекелін бағалау нәтижелері бойынша, алынған (алынуға жататын) табыс сомасының 0,5 пайызынан аспайды кезең ішінде Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жолаушылар мен мүлікті тасымалдау сақтандыру шартының қолданысы бірақ мөлшеріне дейін ұлғайтты.

5.5. Жолаушылардың өзге түрлерін жүзеге асыратын сақтандыру шартын жасасу кезінде 5.2-тармақта көзделген сақтандыру сыйлықақысының мөлшері осы Ережелерде сақтандыру тәуекелі, бірақ 2 еседен артық емес сақтандырушы өзі жүргізген бағалау нәтижелері бойынша ұлғайта алады.

Сақтандыру сыйлықақыларын төлеу тәртібі мен мерзімдері

5.6. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу тәртібі мен мерзімдері сақтандыру шартында белгіленеді.

5.7. Егер сақтандыру шартында сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеу көзделсе, онда Сақтанушының кезекті сақтандыру жарнасын төлемеуі сақтандырушы үшін бола алмайды, осы сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату үшін негіз болып табылады.

5.8. Кезекті сақтандыру жарнасы уақтылы төленбеген жағдайда Сақтанушы төлеуге міндетті Сақтандырушыға Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодекстің 353-бабында белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.

6. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

6.1. Осы Ережемен және заңмен тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру сақтанушы мен сақтандырушы арасында жасалатын сақтандыру шарты.

6.2. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында зиян келтіру салдарынан туындаған міндеттемелер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру моральдық зиянды өтеуді қоспағанда, жәбірленушінің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне мүліктің тауарлық құнын жоғалтуды қоса алғанда, жәбірленушінің жоғалған пайдасын, сондай-ақ жәбірленушінің тауарларды жеткізу мерзімдерін бұзуына байланысты тұрақсыздық айыбын өтеу немесе жұмыстар жүргізу (қызметтер көрсету), оның келісімшарттар (шарттар) бойынша өзге де міндеттемелері.

6.3. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтанушы сақтандыру төлемін пайда алушыға мөлшерде, тәртіппен және мерзімде жүзеге асыру, осы Ережелермен белгіленген сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысы басталған кезде міндеттенеді.

6.4. Сақтандыру шарты сақтандырушының беруі арқылы Сақтанушыға (сақтанушыға) сақтандыру полисі жазбаша нысанда жасалады.

6.5. Сақтанушының өтініші сақтандыру шартын жасасу үшін негіз болып табылады.

6.6. Міндетті шартта көрсетілуге жататын талаптардың толық ответственностьстігі үшін жауапкершілік тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыруды сақтандырушы көтереді. Дау туындаған жағдайда толық болмауы салдарынан тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынаоның жекелеген шарттары сақтанушының пайдасына шешіледі.

6.7. Сақтандыру полисі жоғалған жағдайда сақтандырушы жазбаша өтініш негізінде міндетті Сақтанушы (Сақтанушы) оған сақтандыру полисінің телнұсқасын берсін. Шығындар сақтандыру полисінің бланкісін дайындауды және оның телнұсқасын ресімдеуді сақтанушы өтейді, республикалық бюджет туралы заңда белгіленген көрсеткіш қаржы жылы, өтініш берілген күні бұл ретте өтелетін шығыстардың жалпы сомасы О, 1% - дан аспауға тиіс

6.8. Міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру полисін ресімдеу жөніндегі талаптар тасымалдаушының жауапкершілігі Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі бойынша рәсімделеді.

6.9. Сақтандыру полисі жоғалған жағдайда сақтандырушы жазбаша өтініш негізінде міндетті Сақтанушы (Сақтанушы) оған сақтандыру полисінің телнұсқасын береді. Сақтандыру полисінің бланкісін дайындауға және оның телнұсқасын ресімдеуге арналған шығыстар өтеледі. Бұл ретте өтелетін шығыстардың жалпы сомасы Қазақстан Республикасының заңнамалық актісімен, өтініш берілген күнге сәйкес белгіленген 0,1 айлық есептік көрсеткіштен асады.

6.10. Егер сақтандырушы жауапкершілікті міндетті сақтандыру шартын жасаса сақтанушының (сақтандырылушының) жағдайын нашарлататын шарттарда тасымалдаушының немесе жәбірленуші Заңда көзделгенмен салыстырғанда, содан кейін басталған кезде сақтандырушы сақтанушы және жәбірленушілерге осы Ережелерінде белгіленген шарттарда (сақтандырылушы) алдында міндеттемелерді көтереді.

7. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ

- 7.1. Сақтандыру шарты осы Ережеге сәйкес жәбірленуші деп танылған барлық адамдарға қатысты қолданылады.
- 7.2. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын, ал бөліп төлеген кезде-бірінші сақтандыру жарнасын, сақтандыру шартының талаптарында өзгеше көзделмеген егер Шарт күшіне енеді және төленген сәттен бастап тараптар үшін міндетті болады.
- 7.3. Осы Ережелердің 7.5-тармақтарда көзделген жағдайды қоспағанда, күш. және 7.6. Сақтандыру шарты ол енгізілген күннен бастап 12 (он екі ай) мерзімге жасалады.
- 7.4. Бірінші сақтандыру жағдайы бойынша іс-әрекеттер Сақтандыру шарты сақтандырудың барлық мерзімі ішінде қолданылады және өз мерзімін тоқтатпайды.
- 7.5. Егер тасымалдаушының жолаушыларды және олардың мүлкін тасымалдауды жүзеге асыру құқығы болған жағдайда 12-ден аз кезең ішінде аяқталады (он екі ай), шарт сақтандыру тек осы кезеңге жасалады.
- 7.6. Еріксіз таратылатын қатысушы сақтандыру ұйымының кредиторлары (сақтанушылары) Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйелері 12 (он екі ай) кем мерзімге сақтандыру шартын жасасуға жол береді.
- 7.7. Егер Қазақстан Республикасы жасаған халықаралық шартта өзгеше көзделмеген Сақтандыру шартының қолданылуы Қазақстан Республикасының аумағымен шектеледі.

8. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

8.1. Сақтандырушы құқылы :

- 1) тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру шартына енгізу үшін қажетті, оның ішінде алдын ала міндетті сақтандыру шарттары туралы ақпараттың саны тасымалдаушының жауапкершілігі, сақтандыру жағдайлары және сақтандыру төлемдері сақтандыру шартын жасасу кезінде, азаматтық көзделген мәліметтерден басқа Қазақстан Республикасының Кодексімен сақтанушыдан мәліметтерді ұсынуды талап ету;
- 2) құзыреттер, сақтандыру жағдайының басталу фактісін және мөлшерін растайтын құжаттар жәбірленушіге келтірілген зиян тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан оларды негізге ала отырып сұратуға;
- 3) жәбірленушінің бүлінген (жойылған) мүлкіне бағалау жүргізуге көлік оқиғасының себептері мен өзге де мән-жайларын анықтау;
- 4) жәбірленушінің денсаулығы және (немесе) мүлкі және сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау кезінде сақтандыру жағдайы басталған кезде келтірілген зиянның мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметтерін пайдалануға;
- 5) құқығын осы Ережелердің 11-тарауында көзделген жағдайларда зиян келтіргені үшін жауапты тұлғаға кері талап қоюға;
- 6) осы Ережелердің 12-тарауында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тартуға;

8.1.1. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Сақтандырушының Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамаға қайшы келмейтін басқа да құқықтары көзделген.

8.2. Сақтандырушы міндетті:

- 1) сақтанушыны (сақтандырылушыны) міндетті сақтандыру шарттарымен таныстыру тасымалдаушының жауапкершілігі, оның туындайтын құқықтары мен міндеттерін түсіндіру тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты және талап бойынша Сақтанушы оған ережелердің көшірмесін ұсынуға (жіберуге) ;
- 2) жауапкершілікті міндетті сақтандыру шартын жасасу бойынша Сақтанушыға (сақтандырылушыға) сақтандыру полисі;
- 3) сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламаны дереу алған кезде оны тіркеу;

- 4) сақтандырудың басталғаны туралы хабарлама алған сәттен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде сақтанушының немесе оның өкілінің өтініші бойынша мөлшерін бағалауды жүргізу келтірілген зиянның есебін көрсете отырып, сақтандыру актісін жасау төлемдер және оны бенефициармен танысуға ұсыну;
- 5) Сақтанушы немесе Сақтандырылған тұлға құжаттарды ұсынбаған жағдайда, 9-тармақта көзделген осы Ережелерді, дереу, бірақ үштен кешіктірмей жұмыс күндері, жетіспейтін құжаттар туралы жазбаша хабардар ету;
- 6) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін мөлшерінде, тәртіппен және осы Ережеде белгіленген мерзімдер;
- 7) сақтанушыға (сақтандырылушыға) оның мақсаттары үшін шеккен шығыстарын өтеуге міндетті сақтандыру жағдайында шығындарды болдырмау немесе азайту;
- 8) сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;
- 9) сақтандыру жағдайының басталу фактісін растайтын құжаттар жеткіліксіз болған кезде және сақтандырушы өтеуге жататын зиянның мөлшері күннен бастап үш жұмыс күні ішінде оларды алу туралы өтініш берушіге (немесе) дұрыс ресімделмеген құжаттар жетіспейтіндердің толық тізбесін көрсете отырып хабарлау;
- 10) сақтанушыдан (жәбірленушіден, пайда алушыдан) өтініш алған кезде, сондай-ақ сақтандыру омбудсманына жіберілетін осы өтінішті қайта бағыттау оған қоса берілетін құжаттар алған күні сақтандыру омбудсманына үш жұмыс күні ішінде.

8.2.1. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Сақтандырушының Қазақстан Республика заңдарына қайшы келмейтін басқа да міндеттері көзделген.

8.3. Сақтанушы құқылы:

- 1) сақтандырушыдан міндетті шарттарды түсіндіруді талап етуге міндетті тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру тасымалдаушының жауапкершілігі, шарт бойынша өз құқықтары мен міндеттері сақтандыру міндетті;
- 2) сақтандыру полисі жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға (01-ден бастап күшін жоғалтады .01.19 ж .);
- 3) жәбірленушінің денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянның мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметтерін пайдалануға;
- 4) сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген сақтандыру төлемдерін келтірілген зиянның мөлшерін бағалау нәтижелерімен және мөлшерінің есептеулерімен танысуға;
- 5) тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға;
- 6) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы немесе оның мөлшерін азайту туралы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шешімге дау айтуға;
- 7) заңда көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға құқылы;

8.3.1. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтанушының азаматтық құқықтарына қайшы келмейтін басқа да құқықтары қарастырылған.

8.4. Сақтандырушы міндетті:

- 1) тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға міндетті шартқа енгізу үшін қажетті мәліметтерді ұсыну заңға сәйкес тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру;

- 2) шартта белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру сыйлықақыларын төлеуге міндетті тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру;
 - 3) 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей сақтандырушыға болған адамдар туралы хабарлауға міндетті сақтандырушыға хабарланған жағдайларда оған белгілі елеулі өзгерістер енгізілді сақтандыру шартын жасасу кезінде, егер бұл өзгерістер айтарлықтай әсер етуі мүмкін болса сақтандыру тәуекелін арттыру;
 - 4) сақтандыру жағдайы басталған кезде қалыптасқандарында ақылға қонымды және қол жетімдісін қабылдауға міндетті ықтимал шығындардың алдын алу немесе азайту шаралары, соның ішінде мүлікті құтқару және зардап шеккен адамдарға көмек көрсету шаралары ;
 - 5) (жол бөлімшелері ішкі істер органдарының полициясы, мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдары, жедел медициналық жәрдем қызметі , авариялық қызметтер) , сақтандыру жағдайы туралы және зардап шеккен адамдарға тиісті органдарға олардың құзыретіне қарай хабарлауға;
 - 6) көліктегі сақтандыру жағдайы туралы акт жасауға;
 - 7) сақтандырушыға жауапты тұлғаға кері талап қою құқығының өтуін қамтамасыз етуге міндетті сақтандыру жағдайының басталуы;
- 8.4.1. Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Сақтанушының Қазақстан Республика заңдарына қайшы келмейтін басқа да міндеттері көзделген.
- 8.4.2. Сақтанушының осы тармақтың 4), 5) және 7) тармақшаларында көрсетілген міндеттері, көлік оқиғасы көлік құралын тікелей басқарған адамға жүктеледі.

8.5. Жәбірленуші құқықтары:

- 1) Сақтанушының (сақтандырылушының) жолаушылар мен олардың мүлкін тасымалдауды жүзеге асыруы нәтижесінде болған сақтандыру жағдайының басталғаны туралы сақтандырушыға хабарлауға;
- 2) Сақтанушының (сақтандырылушының) орнына қажетті құжаттарды жинауды жүргізуге сақтандыру төлемін жүзеге асыру және оларды сақтандырушыға ұсыну Сақтанушы (сақтандырылған) сақтандыру шартын жасасауға;
- 3) денсаулық және (немесе) мүлікке келтірілген зиянның мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметтерін пайдалануға;
- 4) сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген сақтандыру төлемдерін келтірілген зиянның мөлшерін бағалау нәтижелерімен және мөлшерінің есептеулерімен танысуға;
- 5) осы Ережемен белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін алуға;
- 6) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы немесе оның мөлшерін азайту туралы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шешімге дау айтуға;
- 7) Тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы немесе сақтандыру омбудсманына немесе сотқа мәселелерді реттеу үшін, тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын Заңның 24-1-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, сақтандырушыға жүгінуге міндетті;
- 8) өтініш пен қоса беріліп отырған құжаттарды сақтандыру омбудсманына жіберуге (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы арқылы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі);
- 9) тасымалдаушыға келтірілген зиянды өтеу туралы талап қоюға келтірілген зиян сомасының алынған сақтандыру төлемінің сомасынан асып кетуі. Осы Ережелерде көзделген жағдайларда жәбірленушінің құқықтары осы тармақпен пайда алушы ретінде әрекет ететін өзге тұлғаларға көшеді.

9. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ҚҰЖАТТАР

9.1. Сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талаптарды Сақтанушы қояды немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлға жазбаша нысанда

сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды қоса беру арқылы жүзеге асырылады. Қабылдау үшін Сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы шешімді Сақтанушы (сақтандырылған) немесе Пайда алушы сақтандырушыға келесі құжаттарды ұсынады:

- 1) сақтандыру төлемі туралы өтініш ;
- 2) сақтандыру полисі (оның телнұсқасы) (01.01.19 ж.) бастап күшін жояды;
- 3) жәбірленушіге келтірілген сақтандыру жағдайының басталу фактісін және зиянның мөлшерін растайтын құжат;
- 4) тасымалдаушы жасаған көліктегі сақтандыру жағдайы туралы акт;
- 5) жол жүру билеті немесе оны алмастыратын құжат (билеттерді сату ведомосінің көшірмесі немесе тасымалдаушы куәландырған билеттің түбіртегі) - жолаушыға билет берілген жағдайда немесе Қазақстан Республикасының заңнамада белгіленген тәртіппен ресімделген айғақтар;
- 6) Денсаулық сақтау ұйымдарының еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімі туралы анықтамасының көшірмесі немесе жәбірленушінің мүгедектігін белгілеу туралы мамандандырылған мекемелердің анықтамалары - ол анықталған жағдайда;
- 7) жәбірленушінің қайтыс болғаны туралы куәліктің және құжаттың нотариат куәландырған көшірмесі, пайда алушының зиянды өтету құқығын растайтын (көшірмесі.), - көрсетілген жағдайда жәбірленушінің қайтыс болуы;
- 8) жоғалған, жетіспейтін немесе бүлінген (бүлінген) мүліктің тізбесі жәбірленуші-мүлікке зиян келтірілген жағдайда;
- 9) сақтанушының (сақтандырылушының) шығыстарын растайтын құжаттар сақтандыру жағдайы басталған кезде шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында, - олар болған кезде.

9.1.1. Сақтандырушының сақтанушыдан қосымша басқа құжаттарды талап етуі(Сақтандырылушыға) не жәбірленушіге жол берілмейді .

9.1 .2. Тасымалдаушы жасаған көліктегі сақтандыру жағдайы туралы актіде келесі мәліметтер:

- 1) жәбірленушінің Тегі, Аты, Әкесінің аты;
- 2) көлік түрі;
- 3) рейс нөмірі, пойыз нөмірі, кеменің атауы және т. б.
- 4) жүру бағыты ;
- 5) жәбірленушіде бар жол жүру билетінің сериясы мен нөмірі;
- 6) сақтандыру жағдайының басталу орны, күні және уақыты;
- 7) жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянның сипаттамасы;
- 8) жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиянның сипаттамасы;
- 9) сақтандыру жағдайының мән-жайларының қысқаша сипаттамасы;
- 10) тергеп-тексеруді жүзеге асыратын құзыретті органның атауы;
- 11) жәбірленушіні жіберілген медициналық мекеменің атауы және орналасқан жері;
- 12) көлік ұйымы басшысының тегі, аты, әкесінің аты және қолы не көлік құралының;
- 13) тергеуді жүзеге асыратын құзыретті орган өкілінің тегі, аты, әкесінің аты және қолы;
- 14) жеке кәсіпкерлік субъектілерін қоспағанда, тасымалдаушының мөрі.

9.2. Құжаттарды қабылдаған сақтандырушы өтініш берушіге толық көрсетілген анықтама беруге міндетті ұсынылған құжаттардың тізбесі және олардың қабылданған күні.

10. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

Сақтандыру төлемінің мөлшері және зиянның мөлшерін анықтау тәртібі

10.1. Жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына оның өліміне, уақытша немесе тұрақты жоғалуына байланысты зиянды білдіру еңбекке қабілеттілік келтірілген зиян материалды қамтиды.

10.2. Жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянның мөлшері осы ұйымдарда Ережелерімен тиісті құжаттардың негізінде анықталады.

10.3. Жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиян жоғалған, жоғалған немесе жолаушының мүлкін тасымалдау кезінде бүлінген (бүлінген), қабылданған тасымалдаушы тасымалдауға (багажға) және (немесе) жолаушының жанында (жанында) болады.

10.4. Багаж жоғалған, жетіспеген және (немесе) бүлінген (бүлінген) және (немесе) болған (болған) кезде тасымалдаушының кінәсінен болған заттардың жолаушысына келтірілген зиянның мөлшері айқындалады келесідей:

1) багаж жоғалған немесе жетіспеген жағдайда, сондай-ақ жолаушының жанында (жанында) тұрған заттар жоғалған немесе жетіспейтін багаждың және (немесе) болған (болған) багаждың құны мөлшерінде жолаушы заттары;

2) багаж бүлінген (бүлінген) жағдайда, сондай-ақ жолаушы кезінде (жолаушыда) тұрған заттар- олардың құны төмендеген соманың мөлшері, ал мүмкін болмаған жағдайда бүлінген багажды, сондай-ақ жолаушының жанындағы (үстіндегі) заттарды қалпына келтіру- олардың құны мөлшерінде;

3) тасымалдауға тапсырылған багаж оның құндылығын жариялай отырып жоғалған жағдайда- багаждың жарияланған құны мөлшерінде.

10.5. Сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ оларға келтірілген зиянның мөлшерін дәлелдеу жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың мүлкіне Сақтанушы (сақтандырылған тұлғаға) жатады.

10.6. Сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде келтірілген зиянның мөлшері жазбаша түрде сақтанушының немесе оның өкілінің өтінішін сақтандырушы айқындайды.

10.7. Мүлікке келтірілген зиян мөлшерін бағалау нәтижелерімен келіспеген жағдайда, сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы , Сақтанушы (сақтандырылған) немесе жәбірленуші зиянның мөлшерін бағалау үшін басқа тәуелсіз сарапшыға жүгінуге құқылы. Бұл ретте Сақтанушы (сақтандырылушы) немесе жәбірленуші шеккен шығындар Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асыруына қарамастан өтеуіне, егер Сақтандырушы деп танылады немесе жүргізілген бағалау сот негізділік пен объективтілікті белгілейді.

10.8. Егер сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы 7 (жеті) жұмыс күні ішінде оларға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлама алмаса қажетті жоғалған, жетіспеген немесе бүлінген (бүлінген) мүлікті тексеру және бағалау сақтандыру актісін жасай отырып, мүлікке келтірілген зиянның мөлшері, онда сақтанушы (Сақтандырылған) не жәбірленуші тәуелсіз сарапшының және мүлікті қалпына келтіруді (кәдеге жаратуды) бастайды. Бұл ретте Сақтандырушының дауласуға құқығы жоқ егер мүмкіндігін дәлелдемесе, мүлікке келтірілген зиян мөлшерін бағалау нәтижелері оның бүлінген (жойылған) мүлікті уақтылы бағалауы дәлелді себептермен (қайтыс болу, осы мүлік иесінің ауруы) не кінәнің болуы Сақтанушының (сақтандырылушының) немесе ұсынудан жалтаруға байланысты жәбірленушінің бағалауға арналған мүліктер.

Пайда алушы

10.9. Сақтанушы (сақтандырылған) (ол қайтыс болған жағдайда Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қайтыс болуына байланысты зиянды өтеу құқығы, сондай-ақ Сақтанушы (сақтандырылған) немесе өтемақы төлеген өзге тұлға жәбірленушіге (зиянды өтетуге құқығы бар адамға) келтірілген зиян шегінде

сақтандырушының осы Қағидаларда белгіленген жауапкершілік көлемі сақтандыру төлеміне құқық Пайда алушы жәбірленуші болып табылады.

10.10. Жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемі, (зиянды өтеу) басқа сақтандыру шарттары бойынша оған (құқығы бар адамдарға) тиесілі сомаларға қарамастан жүзеге асырылады.

10.11. өзіне денсаулығын және (немесе) мүлкін қалпына келтіру жөнінде қызметтер көрсеткен (көрсететін) адамға Жәбірленушінің жазбаша немесе нотариалды ресімделген өтініші бойынша куәландырылған сенімхат бойынша сақтандыру төлемі тікелей жүзеге асырылуы мүмкін.

10.12. Жәбірленуші қайтыс болған жағдайда жәбірленушіні жерлеуді жүзеге асырған адамға, көрсеткіштер сақтандырушы жерлеуге арналған шығыстарды жүз айлық есептік мөлшерінде өтейді.

10.13. пайда алушының сақтандырушыға талап қою құқығын шектейтін шарттарды қабылдауға Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде Сақтандырушының талап етуге құқығы жоқ.

Сақтандыру төлемін жүзеге асыру тәртібі

10.14. Сақтандыру төлемін сақтандырушы күнінен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде жүргізеді оларға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды алу, 9.1-тармақта көзделген . нақты.Ережелер. Сақтандыру төлемі теңгемен жүзеге асырылады.

10.15. Сақтандыру төлемінің мөлшерін пайда алушы даулаған жағдайларда, Сақтандырушы сақтандыру төлемін оның емес бөлігінде дереу жүзеге асыруға міндетті көрсетілген тұлғалардың ешқайсысы осы Ережелердің

10.14-тармақта белгіленген мерзім ішінде дауласады.

10.16. Сақтандыру төлемінің даулы бөлігін сақтандырушы жүзеге асыруы тиіс сот ұйғарымы заңды күшіне енген күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде келісімді бекіту не осы бойынша сот шешімінің заңды күшіне енуі туралы егер сот шешімді дереу орындауға жүгінбесе, уақыт өтіп кетеді.

10.17. Егер сақтандыру жағдайының басталуына әкелген оқиғаның нәтижесінде жәбірленушінің денсаулығы нашарлайды (мүгедектік немесе одан жоғары мүгедектік тобы) не қайтыс болу, содан кейін сақтандырушы жәбірленушіден түскендердің негізінде өтінішті және тиісті құжаттарды қайта есептеуге міндетті сақтандыру төлемі осы Қағидаларда белгіленген тәртіппен және мөлшерде. Кезінде бұл ретте сақтандыру төлемінің сомасын қайта есептеу кезінде бұрын төленген сомалар есепке алынады.

10.18. Пайда алушыға Қазақстан Республикасы Кодексінің азаматтық хал актілерінің 353-бабында белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбы Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмаған жағдайда сақтандырушы төлеуге міндетті.

11. ЗИЯН КЕЛТІРГЕН АДАМҒА КЕРІ ТАЛАП ҚОЮ ҚҰҚЫҒЫ

11.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушының кері талап қоюға құқығы бар Сақтанушыға (сақтандырылушыға) төленген сома шегінде, егер:

1)Сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігі сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған оның қасақана әрекеттерінің салдарынан жасалған іс-қимылдарды қоспағанда, оның басталуына ықпал ететін қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайы;

2)Сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігі көлік құралын алкоголь күйінде басқару салдарынан, есірткі немесе уытқұмарлық мас болу;

3) көлік құралын басқарған адамның оны басқаруға құқығы болмаған;

4) Сақтанушы туралы көлік құралының техникалық ақауларының салдарынан (Сақтанушы) білетін немесе білуі керек еді, сот талқылауы барысында сақтандыру жағдайы орын алғаны анықталды;

5) көлік құралын оның техникалық құралына тән емес мақсаттарда пайдалану тағайындау;

б) Сақтанушы (сақтандырылушы) азайту жөніндегі шараларды қасақана қабылдамаған кезде сақтандыру жағдайынан болған шығындар.

11.2. жазбаша ресімдеусіз оның иесімен немесе оның иесінің қатысуымен қарым-қатынас мәміле нысандары, сақтандырушы осы иесіне кері талап қоюға құқылы көлік құралы, егер 11.1-тармақта көрсетілген жағдайларда осы Ереженің, кінәлі келтірілген зиян еңбек күшіне байланысты көлік құралын пайдаланатын адам болып табылады.

11.3. Сақтанушының (сақтандырылушының) тұлғаға кері талап қою құқығы, Сақтандырушының сақтандыру нәтижесінде өтеген шығындары үшін жауапты Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға төленген төлем шегінде ауысады.

12. САҚТАНДЫРУШЫНЫ САҚТАНДЫРУДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДАН БОСАТУ ТӨЛЕМДЕРІ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНЕН БАС ТАРТУ

12.1. Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе ішінара бас тартуға құқылы оқиға мыналардың салдарынан болды:

1) Пайда алушының пайда болуына бағытталған қасақана әрекеттері іс-қимылдарды қоспағанда, оның басталуына ықпал ететін немесе сақтандыру жағдайы, қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған;

2) заңдарда белгіленген тәртіппен танылған пайда алушының іс-әрекеттері Қазақстан Республикасының актілерімен, қасақана қылмыстық немесе әкімшілік сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы құқық бұзушылықтар.

12.2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін негіз болуы мүмкін сондай-ақ мыналар:

1) сақтанушының, сақтандырылушының, пайда алушының тиісті залал келтіргені үшін кінәлі адамнан келтірілген залалды өтеу;

2) сақтандырушының басталғаны туралы хабарламауы немесе уақтылы хабарламауы осы Ережелерде көзделген сақтандыру жағдайы;

3) жәбірленушінің мүлкіне ақша, бағалы қағаздар, алтын, күмістен, зергерлік бұйымдардан, әшекей бұйымдардан, өнер туындыларынан немесе басқа құндылықтардан бұйымдар түрінде зиян келтіру.

12.3. Егер сақтандыру жағдайы болса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады нәтижесінде келді:

1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;

2) әскери іс-қимылдар;

3) азаматтық соғыс, кез келген түрдегі халықтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер.

12.4. Сақтандырушыға сақтандырудың басталғаны туралы уақтылы хабарламау немесе хабарламау егер жағдай шартты болса, сақтандыру төлемінен бас тартуға негіз бола алмайды дәлелді себептермен және сақтандыру іс жағдайының басталуы, жәбірленушінің өміріне немесе денсаулығына зиян келтіру және сақтандыру басталғаннан кейін болған жай-күйін бағалау үшін мүлік фактіні растайтын тиісті құжаттар ұсынылды.

12.5. Сақтандыру төлемінен бас тарту үшін негіздер болған кезде сақтандырушы 7 ішінде міндетті өтінішті және барлық құжаттарды алған күннен бастап (жеті) жұмыс күні, өтініш берушіге сақтандыру төлемі туралы талап, толық немесе ішінара туралы тиісті шешім себептерін дәлелді негіздей отырып, жазбаша нысанда сақтандыру төлемінен бас тарту туралы бас тарту.

12.6. осы тарауда қарастырылмаған Сақтандырушының көзделмеген негіздер бойынша сақтандыру төлемінен бас тартуға құқығы жоқ.

13. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ӨЗГЕРТУ

13.1. Сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу келісім бойынша жүргізіледі Тараптардың бірінің жазбаша өтініші негізінде тараптардың. Барлық

өзгерістер мен толықтырулар сақтандыру шартының оларды жазбаша ресімдеген және екі Тараптың уәкілетті өкілдерінің қол қоюы.

14. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

14.1. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген Тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты мынадай жағдайларда тоқтатылады.

14.3. Жауапкершілікті міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату үшін сақтандырушыға тасымалдаушыны Сақтанушы (Сақтанушы қайтыс болған жағдайда-оның мұрагері (мұрагерлері) жазбаша өтініш береді.

14.4. Жауапкершілікті міндетті сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде және жауапкершілікті міндетті сақтандырудың жаңа шартын жасасу тасымалдаушының сол сақтандырушымен Сақтандырушының сақтандыру бөлігін ұстап қалуға құқығы бар келесі формула бойынша есептелетін сыйлықақы:

$TЖК = БК * n / n$, мұндағы:

TЖК-сақтандырушы ұстайтын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (теңгемен);

БК-міндетті сақтандыру шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысының мөлшері тасымалдаушының (теңгемен);

n-міндетті сақтандыру шарты күшіне енген күннен бастап өткен мерзім

тасымалдаушының жүгінген күнін қоса алғанда, оны мерзімінен бұрын тоқтатқан күніне дейін (күндермен);

N-тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу мерзімі (күндер).

14.5. 14.1-тармақта көзделген шарт сақталмаған жағдайда, осы Ережелердің, Сақтандырушының мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін ұстап қалуға құқығы бар тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты мынадай мөлшерде:

№	Күшіне енген сәттен бастап өткен мерзім сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, сақтандыру шартының оны сақтандырушы ұстаған сәтке дейінгі	мерзімінен бұрын тоқтату (жылдық сақтандыру пайызымен сыйлықтар)
1	1 айға дейін қоса алғанда	20
2	1 айдан 2 айға дейін қоса алғанда	30
3	2 айдан 3 айға дейін қоса алғанда	40
4	3 айдан 4 айға дейін қоса алғанда	50
5	4 айдан 5 айға дейін қоса алғанда	60
6	5 айдан 6 айға дейін қоса алғанда	70
7	6 айдан 7 айға дейін қоса алғанда	75
8	7 айдан 8 айға дейін қоса алғанда	80
9	8 айдан 9 айға дейін қоса алғанда	85
10	9 айдан 10 айға дейін қоса алғанда	90
11	10 айдан 11 айға дейін қоса алғанда	95
12	11 айдан астам	100

15. ТАРАПТАРДЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

15.1. Қазақстан Республикасының міндетті заңдарын бұзғаны үшін кінәлі тұлғалар тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандыру, сондай-ақ сақтандыру жағдайын қасақана жасау және сақтандыру төлемін заңсыз алуға бағытталған өзге де құқыққа қарсы іс-қимылдар, Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жауаптылықта болады.

16. ТАСЫМАЛДАУШЫНЫҢ ЖОЛАУШЫЛАР АЛДЫНДАҒЫ МІНДЕТТІ

АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ САҚТАНДЫРУ бойынша ДАУЛАРДЫ РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

- 16.1. Міндетті сақтандыру шартынан туындайтын дау болған кезде тасымалдаушының, сақтанушының (жәбірленушінің , пайда алушының) жауапкершілігі:
- 1) сақтандырушыға (оның ішінде филиал, өкілдік , интернет ресурстар арқылы талаптары мен қосымшасы көрсетілген жазбаша өтініш оның талаптарын растайтын құжаттар не
 - 2) сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсменіне, соның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы немесе сақтандырушы, оның ішінде оның филиалы арқылы, немесе сотқа Шарттан туындайтын дауларды реттеу үшін тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру.
- 16.2. Сақтанушыдан (жәбірленушіден, пайда алушыдан) алған кезде сақтандырушы өтініштер бес жұмыс күні ішінде дауды одан әрі реттеу тәртібін көрсете отырып, жазбаша жауапты қарайды және ұсынады.
- 16.3 сақтанушы (жәбірленуші, пайда алушы) сақтандыруға жүгінген жағдайда сақтандырушы омбудсменге сақтанушының, жәбірленушінің (пайда алушының)сұрау салуы бойынша міндетті, сұрау салуды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде сақтандыру омбудсманының қарауға және рұқсатқа қатысты құжаттарды ұсынылуы тиіс.

17. ҚОСЫМША ШАРТТАР

- 17.1. Ережеде айтылмаған барлық нәрсе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес реттеледі;
- 17.2. Тараптардың келісімі бойынша ережеге сәйкес жасалатын сақтандыру шартына егер олар болмаса , Заңға және басқа заңнамалық актілерге қайшы келмесе ерекше шарттар (сақтандыру шарттары, анықтамалар және т. б.) енгізілуі мүмкін.